

MAZSALACAS

MAZSALACA | SKAŅKALNE | RAMATA | SĒĻI

NOVADA ZIŅAS

SVEIKI, NOVADNIEKI!

Esam sagaidījuši Vasarsvētkus un līdz ar tiem - arī pašu vasaru: laiks kļūst saulaināks, zied pļavas, dzied putni, jāsāk applaut teritorijas un jāgatavojas Līgo svētkiem.

Jau noslēgušies pirmie šī gada būvniecības darbi. Pateicoties agrajam pavasarim, labiekārtot vidi mums apkārt varējām sākt laicīgi. Pabeigta Mazsalacas novada kultūras centra siltināšanas otrā kārtā, kurā izveidotas apkures un ventilācijas sistēmas, rekonstruēts Saieta laukums, izveidoti stādījumi Sniedzēnkalnā, iepretim tiltam pār Salacu (tikai jāpagaida līdz sakuplos stādījumi), pilnā sparā rit ietves Pērnavas ielā bruģēšana, turpinās Banga KPU iesāktie kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmu uzlabošanas un paplašināšanas darbi Skaņkalnē un Mazsalacā, un vēl un vēl. Šajā būvniecības sezonā vēl daudz kas jāpaspēj: tiek saskaņota dokumentācija Sēļu augšklēts rekonstrukcijai, Skaņkalnes ietves izbūvei, apgaismojuma sakārtošanai Pērnavas ielā un citiem objektiem. Atliek tikai darboties un cerēt, ka laika apstākļi būs labvēlīgi daudz darbu novešanai līdz galam.

Jūnijs iezīmējas ne tikai ar Līgo svētku gaidīšanu, bet arī ar gatavošanos skolēnu Dziesmu un Deju svētkiem. Varam lepoties ar saviem kolektīviem, jo viņi ir ieguldījuši smagu darbu un parādījuši labu un lielisku sniegumu skatēs - malači!

Saulainu vasaru!

Harijs Rokpelnis

Mazsalacas novada domes priekšsēdētājs

SALACAWOOD - STARP LABĀKAJIEM VALSTĪ

Biznesa izglītības biedrības Junior Achievement Latvija (JA Latvija) organizētajā Jauno uzņēmēju dienā 2015 tika noskaidroti šī mācību gada labākie Skolēnu mācību uzņēmumi (SMU) valsts mērogā.

Ar patiesu lepnumu varam paziņot, ka Mazsalacas vidusskolas SMU SalacaWood (Fredis Tomass Kībers (6.b), Emīls Bīviņš, Silvestrs Fēlikss Kībers, Deivids Obelenis (9.b)) nopietnā konkurencē izcīnījuši godpilno 2. vietu SMU valsts finālā pamatskolu grupā, iegūstot balvu no Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras, kā arī simpātiju balvas no Latvijas bankas Naudas skolas. Īpašo simpātiju balvu banka piešķir Fredim, kurš finālā SalacaWood pārstāvēja viens, jo pārējie puīši kārtoja latviešu valodas eksāmenu.

Inga Rokpelne, Mazsalacas vidusskolas JA-YE Latvijas programmas konsultante:

- Esmu ļoti gandarīta un lepna par SalacaWood puīšiem! Visa mācību gada garumā no viņiem esmu jutusi ļoti lielu atdevi un mērķtiecību, esmu redzējusi viņu darbu, tāpēc ar pilnu pārliecību varu teikt - ja tā strādā, tad var dabūt gatavu jebko. Puīši jau pašā sākumā uzstādīja mērķi tikt finālā, un to ne tikai piepildīja, bet arī tika pie ļoti augsta žūrijas novērtējuma.

Zinot viņu uzstādījumu, attiecīgi arī centāties piedalīties gan tuvos, gan tālākos reģionālajos SMU gadatirgos, konsultēju puīšus pēc labākās sirdsapziņas, bet bez viņu pašu atdeves nekāds nenotiktu.

Silvestrs Fēlikss Kībers, SalacaWood:

- Esmu pat nedaudz vilies par 2. vietu, jo, izskatot konkurenci, bija reālas cerības uz 1. vietu. Tomēr SMU Health and Beauty no Īslīces vidusskolas, kas ieguva 1. vietu, acīm redzot bija ļoti progresējušas, jo sākotnēji viņu sniegums bija stipri apmierinošs, bet mēs jau kopš pirmās reizes turējām augstu līmeni. Mūsu plusi bija komandas gars, ko laika gaitā krietni uzlabojām, izaugsme un uzkrātā pieredze iepriekšējos SMU tirdziņos. Manuprāt, ļoti labs komandas rādītājs ir tas, ka Fredis, kurš ir visjaunākais no mums, viens pats spēja pārstāvēt visu uzņēmumu valsts finālā, protot atbildēt ne tikai uz jautājumiem par savu jomu, bet arī par citām lietām, kas nav viņa kompetencē.

VIENA FIRMA, DAŽĀDAS ATBILDĪBAS

SalacaWood uzņēmumā Deivids atbild par visu, kas saistīts ar mārketingu - mājas lapu, sociālajiem tīkliem, logo, pašlaik viņš intensīvi strādā pie bukleta izveides. Emīls ražo koka rotaļlietas, sākot ar ideju un rotaļlietas izgatavošanu līdz pat rotaļlietas aprakstam un iepakojumam. Fredis ir specializējies virtuves piederumu - koka lāpstiņu izgatavošanā. Silvestrs darbojas ar dokumentiem - raksta pieteikumus gadatirgiem, ved sarunas ar klientiem, veido iepakojumu koka lāpstiņām, un praktiski darbojas pie koka pulksteņu izgatavošanas.

Silvestrs:

- Vasarai mums plāni jau nosprausti. Mūs ir uzrunājusi biedrība REG, lai izgatavojam šī gada velosacensībām balvas. Manuprāt, tā ir ļoti laba iespēja prezentēt uzņēmumu,

un mēs ļoti rūpīgi strādājam pie tā, lai balvas būtu patīkami saņemt. Pēc SMU noteikumiem, izveidotais uzņēmums mācību gada beigās būtu jālikvidē, tomēr, tā kā vasarā turpināsim strādāt pie velosacensību balvu izgatavošanas, tad lūgšim Junior Achievement Latvija organizatorus atļaut mums pagarināt uzņēmuma darbības laiku līdz vasaras beigām. Vasarai ir arī vēl kādi plāni - līdz šim esam darbojušies ar skolas instrumentiem darbmācības kabinetā, taču šovasar plānojam izveidot nelielu darbnīciņu pie manis mājās, lai būtu neatkarīgi no skolas. Lielākā problēma ir atrast un piesaistīt uzņēmumam vēl kādus darbiniekus - skolēnus, kam rokas un galva ir "īstajā vietā".

Šī gada laikā ļoti lielu atbalstu saņēmam no Ingas Rokpelnes, Ata Ābelīša un Antona Karāna - šiem cilvēkiem gribam īpaši pateikties. Atis un Antons daudz laika veltīja, lai konsultētu mūs tehniski, bieži vien darbmācības kabinetā pie darbaldiem strādājām viņu brīvajā laikā, kuru viņi veltīja mums. Savukārt Inga palīdzēja ar visu pārējo - padomu, idejām, kopīgiem braucieniem uz reģionālajiem SMU tirdziņiem. Liels paldies arī skolai un pašvaldībai par sniegto atbalstu!

Mums ir daudz plānu - internetā nemitīgi pētām idejas un meklējam veidus, kā tās realizēt, tāpēc ar jaunā mācību gada sākumu SalacaWood oficiāli dibināsim pa jaunam un turpināsim iesākt ar dubultu sparū!

Ilze Mitāne

ZIEDOŠAIS ATMIŅU DĀRZS

MAZSALACAS KAPSĒTA IR VIENA NO VISVECĀKAJĀM KAPSĒTĀM VALMIERAS APRĪŅĪ. TUR AIZSTĀGĀT VAR NE TIKAI, LAI SAKOPTU PIEDERĪGO KAPU KOPĪNAS - TĀ IR SENAS VĒSTURES AURAS APDVESTA APSKATES VIETA, KO ĪPAŠI VAR SAJUST, LŪKOJOTIES DAUDZAJĀS PIEMIŅAS ZĪMĒS, KAS DATĒTAS, SĀKOT PAT AR 18. GADSIMTA SĀKUMU.

Vēstures materiālos minēts fakts, ka agrāk mirušos apglabāja baznīcā vai tās tuvumā. Kamēr vien bija paradums mirušos apglabāt baznīcā, cilvēka sociālajam un mantiskajam stāvoklim pie apbedīšanas bija stingri noteikta loma: cienījamākās un bagātākās dzimtas, muižkungus un mācītājus apglabāja baznīcā, vienkāršus, godīgus iedzīvotājus - baznīcas sētas iekšpusē, bet dzērājus un apšaubāmas reputācijas ļaudis - aiz baznīcas sētas.

Reinis Cukurs "Mazsalacas pagasta hronikā" raksta:

"Visā Mazsalacas draudzē, kas sastāv no trim lieliem (Mazsalacas, Skaņkalnes un Sēļu) un trīs daļu (Braslavas, Vecates, Idus) pagastiem, ir tikai viena kapsēta. Tā iekārtota 1773. gadā uz ķeizarienes Katrīnas II pavēli, kas aizliedza līķus apglabāt baznīcā vai baznīcas pagalmā. Šo kapsētu, netālu no baznīcas un mācītāja nama, uz Salacas labā krasta iesvētīja 1773. g. 7. jūlijā mācītājs Heinrihs Adlfijs.

Tā palielināta 1846.g., 1857.g., 1887.g., 1913.g. un 1935. gada rudenī/1936. gada pavasarī uz mācītāja Alfrēda Skrodeļa ierosinājumu, ar dzīvu piedalīšanos no draudzes puses. Izveidots jauns kapu lauks uz Salacas pusi no visvecās kapu daļas, četrās terasēs pakāpeniski pazeminoties. Tad pat šī skaistā kapsētas daļa apzogota ar akmeņu sētu, apstādīta kokiem, šķērsota platiem ceļiem, terases savienotas ērtām, platām dzelzsbetona kāpnēm. Mazsalacas kapsēta top skaisti apkopta, vasaru tā līdzinās skaistam puķu dārzam. "

Reinis Cukurs sniedz arī ziņas, ka no 1773. gada līdz 1937. gadam Mazsalacas kapsētā apbedīti vairāk, kā 34 000 aizsaulē aizgājušo.

Anita Rubule, Mazsalacas kapsētas kapu pārzine:

- Kā kapu pārzine stādāju kopš 2003. gada. Pirms tam divdesmit gadus šo darbiņu darīja mana mamma Velta Gobiņa. Agrāk vispār šī darbavietā saucās "kapu sargs", bet kas tad te tāds, ko sargāt... Ar laiku to nomainīja pret "kapu pārzini".

Kā tas ir - strādāt kapos?

- Emocionāli, protams, dažreiz ir smagi. Cilvēkam, ar kuru sanāk runāties, tomēr kāds ir nomiris, ir bēdas. Savā reizē cilvēks arī jāuzklausa, lai arī man nebūt viss stāstītais interesē un būtu jāzin. Vislabāk palīdzēt es varu ar kādām praktiskām lietām - izvēlēties kapa vietu, pateikt, kur var rakt, kur tomēr labāk nē. Atrast kādus piederīgos vai senus dzimtas radniekus. Un vēl man ļoti patīk strādāt svaigā gaisā. Tas ir iemesls, kāpēc nestrādāju ne veikalā, ne par grāmatvedi, kur visa diena jāpavada telpās.

Pēc kā orientējaties tik lielā un specifiskā teritorijā?

- Pa šiem gadiem esmu kapus iepazīsusi tik labi, ka, pieverot acis jau zinu, kur kas atrodas - katrā ziņā visus celiņus, sektorus, raksturīgākos pieminekļus un lielās dzimtas pilnīgi noteikti. Agrāk par mirušajiem atskaites veda tikai baznīcas grāmatās, tomēr tās nebūt nav pilnīgas. Tad ir vēl vecās kapu kartes, kur viss sadalīts pa sektoriem. Liels ieguvums bija Ulda Dreimaņa savulaik veiktā kapu uzskaitē, jo viņš šo darbu veica aiz paša iniciatīvas, ar lielu rūpību, pierakstot gan vārdu, uzvārdu, gan to, vai ir uzstādīts krusts vai piemineklis. Vārdi viņa grāmatās ir norādīti alfabētiskā secībā, kas daudzreiz noderējis, lai atrastu radniekus kādam dzimtu kokam. Padomju laikos - ap 1980. gadiem gan nekāda uzskaitē netika vesta, no tiem laikiem mums ir informācijas "robs". Kad mamma sāka strādāt, viņa savai zināšanai sāka pierakstīt apbedītos. Bieži vien šie pieraksti nezinātājam ir grūti saprotami - piemēram: "tā un tā celiņa malā aiz lielā bērza", bet es vismaz nojaust varu, un man šie pieraksti ļoti palīdz.

Savulaik kapsēta paplašināta vairākas reizes. Vai drīz nebūs vajadzīgs to paplašināt vēlreiz?

- Pašlaik kapsēta ir 6,9 ha plaša. Tas, manuprāt, ir pietiekami. Kapu terases ir visjaunākās, bet ap aku atrodas visvecākie kapi. Kad man prasa ierādīt jaunu kapavietu, ierādu tādā vietā, kur sen neviens nav nācis un kopis. Domāju, ka pilnīgi "svaiga" vieta šajā kapsētā nav nekur - visur kāds būs apakšā. Bet pietiekami daudz ir tādu vietu, kur jau aug koku un krūmu atvases un acīm redzams, ka te neviens vairs nenāks. Bieži arī zinu, ka dzimtā nomirst pēdējais "kopējs", un nu šie kapi stāvēs, kamēr aizaug. Protams, ja ir kapu piemineklis, kāds krusts vai dzelzs sēta - tādu piemiņas vietu mēs neaiztiekam, tikai reizi gadā applaujam, bet ja zemes gabaliņā vairs pat kapu kopiņu nevar saskatīt - tad lai labāk tā tiek kādam, kas to apkops, nevis uz tās augs krūmi.

Vai bieži rokat uzdūras uz veciem kauliem?

- Nē, ne sevišķi. Ir gan bijuši gadījumi - īpaši, ja jāsaspiežas dzimtas kapos, jo tur kopiņas nereti ir mazāk, kā apakšā apraktie. Tomēr kapsētā ir viens tāds apgabals, kur mirušie ir rakti ļoti sekli. Stāsta, ka tas noticis vācu laikā, kad zaldāti ievēduši kapos, likuši sagūstītajiem pašiem izrakt bedri, nošāvuši, un tad nākamajiem likuši to atkal aizbērt. Ir pat dzirdēts, ka rokat atrasti galvaskausi, kuriem tiešām ir lodes cauršauti galvaskausi. Rakstniecei Dainai Avotiņai ir ļoti interesanta grāmata "Kad lauskis cērt" - tas ir vēsturisks romāns, un notikumi risinājušies tepat Mazsalacas pusē - Rimeiku mājās. Romānā pieminētie personāži - leitnants Arnolds Lejiņš, kas nošauts pie Mazsalacas tilta, Rihards Lejiņš, māte Ida Lejiņa - tie visi ir bijuši reāli cilvēki, un viņu kapavietas ar piemiņas plāksnītēm patiešām atrodas kapsētā. Romānā arī rakstīts par kapu sarga mājiņu blakus kapličiai un tiem, kas tanī dzīvojuši - lasīt šo vēsturisko romānu ir ļoti interesanti!

Un kā ar bailēm? Sanācis taču droši vien ne reizi vien būt kapos tumšā laikā.

- Bailes man nav, bet ir bijušas reizes, kad paliek neomulīgi. Ir bijis gadījums, kad atbrauc ziemā ap septiņiem vakarā, atved mirušo uz kapliču, un tūlīt arī grib rakt bedri, bet man jāiet vienai caur kapiem ar bateriju un jārāda vieta. Tad gan ņemu vienu no atbraukušajiem līdzi, bet kas to deva - atpakaļ tāpat nācās iet vienai.

Nu nav jau tajos kapos nekas tāds - ja nu vienīgi kāds putns vai stirna var izbiedēt, bet neomulīgi brīžiem tiešām var būt. Gadās, kad man zvana un grib atrast kādu kapu vietu ļoti vēlu vakarā. Parasti nekad neatsaku - kāda nozīme darbalaikam, ja man pretī stāv cilvēks, kuram ir kāda vajadzība? Viņam taču vajag manu palīdzību tieši tajā brīdī - tad nu es arī ceļos un palīdzu!

Mazsalacas kapsēta - digitalizēta

Šajā ziemā Mazsalacas novada domes deputāti pieņēmuši lēmumu sadarboties ar uzņēmumu SIA "Cemety", kas piedāvā kapsētu digitalizāciju un informācijas uzturēšanas sistēmas izstrādi un apkalpošanu. Sistēmas CEMETY paredzēta gan kapsētu uzturētāju un apsaimniekotāju, gan arī iedzīvotāju ērtībai. Ir pieejami ir divi portāli - viens kapsētu pārvaldniekiem, viens - iedzīvotājiem, apbedīto informācijas meklēšanai un apskatīšanai kartēs. Pašlaik Mazsalacas kapsētā notiek rūpīgs un laiktīlīgs darbs pie kapu uzmērīšanas, kapu kopiņu, mirušo vārdu un uzvārdu un citas nepieciešamās informācijas reģistrācijas. Kad darbiņš būs galā, ikviens iedzīvotājs varēs sev interesējošo informāciju par apbedījumiem, kapsētu un tās aktualitātēm (kapu svētkiem, sveicīšu vakariem u.tml.) atrast elektroniski, kas būtiski atvieglos kapsētu pārvaldnieku un iedzīvotāju ikdienu.

Nākamajā numurā par Mazsalacas kapličām.

Ilze Mitāne

Kapu plāksnes, krusti un pieminekļi - grezni, aizkustinoši, bezgala vienkārši, smeldzīgi, un gadās arī pa kādam, kas izraisa smaidu. Tomēr tie daži skopie vārdi vai teikumi bieži vien ir vienīgā atmiņa, kas nes vēsti par veselu cilvēka mūžu.

MAZSALACIEŠI PIEDALĀS PASAULES ČEMPIONĀTA KAUSĀ KARATĒ

Tikko noslēgusies Vidzemes karatē kluba (VKK) sacensību sezona ar 10. Pasaules Karatē konfederācijas čempionātu senioriem, junioriem, kadetiem un "Pasaules kausu" bērniem, kurš, no 14. līdz 17. maijam notika Rīgā, Olimpiskajā sporta centrā. No 2010. gada katru gadu šis čempionāts notiek citā valstī. Tas ir noticis gan Serbijā, gan Čehijā, Lietuvā un Austrālijā, 2014. gadā tas notika Argentīnā.

Šogad 18 pasaules valstu spēcīgākie sportisti uz pieciem laukumiem cīnījās par čempiona titulu, tāpēc arī mūsu kluba pārstāvjiem neklājās viegli. Pasaules čempionāta kausam VKK izlase kopā ar treneri Kasparu Riekstiņu gatavojās ļoti cītīgi, trenējoties katru dienu, bet pirms tam bija aizvadījuši trīs dienu nometni Alojā, kurā treniņi notika trīs reizes dienā.

Pasaules čempionāta pirmajā sacensību dienā startēja visi 16 mūsu labākie sportisti - desmit no tiem šis bija pirmais Pasaules čempionāta kauss.

Čempionāta kausā startēja arī mazsalacieši Andris Ludriksons un Oskars Ivars Pidža. Aizvadot vairākas sīvas cīņas, pušiem diemžēl neizdevās tikt līdz finālam un ierindoties pasaules kausa labāko trijniekā.

Kopumā var teikt, ka labu darbu paveica ne tikai VKK sportisti un treneris Kaspars Riekstiņš, bet arī paši sacensību organizatori. Latvijā tik vērienīgo karatē čempionātu rīkoja LKA (Latvian Karate Association) prezidents Vladislavs Fetkuļins, viceprezidents Kaspars Riekstiņš un Nikolajs Sokols. Vēlamies uzsvērt to, ka viss ritēja raiti un bez aizķeršanās, kas bieži vien ir liela problēma šāda mēroga sacensībās. Tika sarīkota skaista atklāšanas ceremonija ar šovu, kurā tika atspoguļota Latvijas kultūra, ar apsardzi tika nodrošināta sportistu un līdzjutēju drošība. Pateicoties organizatoru ieguldītajam darbam, sacensības noritēja veiksmīgi.

*Kaspars Riekstiņš
Vidzemes karatē klubs*

VALMIERAS APKAI ME KLŪST PAR 16 IDEJĀM BĀGĀTĀKA

Valmieras novada fonds (VNF) devis zaļo gaismu 16 projektu idejām Valmierā un apkārtnē novados. Četras no atbalstītajām idejām tiks īstenotas Mazsalacas novadā.

Šajā pavasarī fonds un fonda jaunieši izsludināja divus konkursus, kuros kopā tika iesniegtas 47 idejas, 24 no tām saņemtas projektu konkursā "Sev, tev, novadam". Pateicoties Ziedotāju kluba atbalstam un iedzīvotāju rosīgumam, konkursā "Sev, tev, novadam" Mazsalacas novadā atbalstītas divas idejas - Mazsalacā labiekārtos pastaigu taku pa bijušo dzelzceļa līniju, projekta idejas autore Anda Kļaviņa, bet Sēļos taps namiņš uz Mīlestības saliņas, šo projektu iesniegusi Sēļu tautas nama vadītāja Ināra Blūma.

VNF JIL konkursā "Jaunieši dod iespēju jauniešiem 2015" šovasar Mazsalacā jaunieši rīkos spēļu un gleznošanas pēcpusdienu bērniem - šī ideja pieder

Mazsalacas vidusskolas 6. klases skolniecei Ellai Sudarei, bet atbalstītais projekts par trases auto modeli, kuru jaunieši uzlabos un piedalīsies dažāda mēroga sacensībās pieder 6. klases skolēnam Fredim Ķīberam.

Valmieras novada fonds ir mūsdienīga labdarības organizācija, kura darbojas, lai būtu par partneri tiem, kuri vēlas ziedot, un tiem, kuri vēlas īstenot sabiedrībai svarīgas iniciatīvas. Ziedotāju klubā pulcējas fonda uzticamākie atbalstītāji, kuri ziedo naudu tieši vietējām iedzīvotāju iniciatīvām. Fonda primārā darbības teritorija ir Valmiera un Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu un Rūjienas novads. Fonda darbību finansiāli atbalsta Borisa un Ināras Teterevu fonds, Valmieras pašvaldība, kā arī Islande, Lihtenšteina un Norvēģija (EEZ finanšu instruments).

Ilze Mitāne

SPORTA VETERĀNU PANĀKUMI RITENBRAUKŠANĀ

9. maijā sporta un atpūtas bāzē "Smeceres sils" notika LSVS (Latvijas sporta veterānu savienības) 52. Sporta spēles ritenbraukšanā.

Šajās sacensībās ar labiem panākumiem piedalījās Mazsalacas komanda, un, kā pastāstīja sporta veterāns Māris Radziņš, arī Burtnieku komandā startējuši vairāki Mazsalacas novadā labi zināmi sportisti - veterāni. Abas komandas cīnījās godam, komandu kopvērtējumā Burtnieku novada komandai iegūstot 5. vietu, bet Mazsalacas novada komanda ieguva 8. vietu no kopā 19 komandām.

Solobraucienā no Mazsalacas un Burtnieku komandām pirmajā trijniekā iekļuva:

Artis Krievāns - III vieta grupā Kungi 40+ Burtnieku novads,
Antons Karāns - III vieta grupā Kungi 55+ Mazsalacas novads,
Jānis Paegle - II vieta grupā Kungi 75+ Mazsalacas novads,
Gunda Plūmane - II vieta grupā Dāmas 35+ Burtnieku novads,
Antra Aizpuriete - II vieta grupā Dāmas 50+ Mazsalacas novads,
Inguna Korņejeva III vieta grupā Dāmas 50+ Burtnieku novads,
Pārsla Radziņa - III vieta grupā Dāmas 70+ Mazsalacas novads.

Krosa braucienā pirmajā trijniekā iekļuva:

Artis Krievāns - I vieta grupā Kungi 40+ Burtnieku novads,
Artis Buliņš - II vieta grupā Kungi 40+ Burtnieku novads,
Centis Zitāns - III vieta grupā Kungi 50+ Mazsalacas novads,
Antons Karāns - III vieta grupā Kungi 55+ Mazsalacas novads,
Jānis Paegle - I vieta grupā Kungi 75+ Mazsalacas novads,
Edvīns Ārgalis - II vieta grupā Kungi 80+ Mazsalacas novads,
Gunda Plūmane - I vieta grupā Dāmas 35+ Burtnieku novads,
Ineta Zviedre - II vieta grupā Dāmas 45+ Burtnieku novads,
Dace Kampuse - III vieta grupā Dāmas 45+ Mazsalacas novads,
Inguna Korņejeva - I vieta grupā Dāmas 50+ Burtnieku novads,
Antra Aizpuriete - II vieta grupā Dāmas 50+ Mazsalacas novads

KRUSTS TIEM, KURI NEATGRIEZĀS

Mazsalacas kapsētā Salacas pusē pie 2014. gada vasaras beigās jaunotajām betona kāpnēm šopavasār parādījies paliels, balts krusts. Ja papēta vēstures materiālus, šāds krusts vēsturiski atradies arī pie pirmajām kapsētas kāpnēm, kuras būvētas 1936. gadā (zudusilatvija. lv, Mazsalacas jaunās kapsētas kāpnes).

Krusta uzstādīšanas idejas autors vēlējās palikt nezināms. Viņš stāsta, ka krusts ir ne tikai skumju, bet arī cerības simbols, un tas uzstādīts, lai pieminētu un godinātu mūsu senčus - visus tos, kas savā laikā veidojuši Mazsalacu, kā arī tos, kuri no šīs vietas izklīduši svešumā un neatgriezīsies.

Projekta autors stāsta, ka arī viņa dzimtai ir vismaz 300 gadu veca vēsture Mazsalacas pusē, tāpēc gribējies dot arī savu pienesumu šai vietai, kas nu formējies krusta veidā.

Ilze Mitāne

APSTIPRINĀTI XI LATVIJAS SKOLU JAUNATNES DZIESMU UN DEJU SVĒTKU DALĪBNIEKI

Valsts izglītības un satura centrs oficiāli apstiprinājis Mazsalacas vidusskolas un Kultūras centra kolektīvus - šī gada XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku dalībniekus. Kopā uz svētkiem no Mazsalacas novada dosies 112 bērni un jaunieši piecos kolektīvos

Mazsalacas vidusskolas 5.-9. klašu meiteņu kolektīvs "Sonāte", diriģentes Irēna Zelča, Liene Zvirbule.

Džeza kolektīvs "Mazsalaca Jazz Youth Band", vadītājs Kārlis Vanags.

Mazsalacas vidusskolas 3.-4. klašu Tautas deju kolektīvs "Ķipari" A grupa, vadītāja Aija Vidovska.

Mazsalacas Kultūras centra 5.-6. klašu tautas deju kolektīvs "Spāre" B grupa, vadītāja Aija Vidovska.

Mazsalacas vidusskolas 10.-12. klašu TDK "Magone" vadītāja Aija Vidovska.

AKCIJA BEIGUSIES KĀ ATKRITUMUS APSAIMNIEKOT IKDIENĀ?

Mazsalacas novada pašvaldība sadarbībā ar SIA ZAAO aprīlī nodrošināja iedzīvotājiem iespēju bez maksas atbrīvoties no lielgabarīta atkritumiem. Kopumā tika nodoti 88 m³ majsaimniecībās radušies lielgabarīta atkritumi – skapji, plaukti, matračī, krēsli, paklāji, nolietota sadzīves elektrotehnika, u.tml.

Minētā akcija tiek rīkota, lai līdz minimumam samazinātu iespēju, ka lielgabarīta atkritumi tiek neatļauti novietoti pie svešiem konteineriem, dedzināti pilsētvidē vai aizvesti uz tuvējiem mežiem, kas diemžēl ik pa laikam tomēr tiek novērots.

SIA ZAAO atgādina, ka piedāvā plašu pakalpojumu klāstu, kurus izmantojot, iespējams atbrīvoties no nevajadzīgām lietām ikdienā. Klientu konsultanti, izvērtējot majsaimniecībā radušos atkritumu veidus un apjomu, vienmēr ieteiks izdevīgāko un ērtāko veidu kā no atkritumiem atbrīvoties.

Pirmkārt, kā to paredz pašvaldības saistošie noteikumi, katram ēkas īpašniekam ir jānoslēdz līgums par sadzīves atkritumu regulāru izvešanu no īpašuma. Klientam ir iespēja izvērtēt ikdienas atkritumu apjomu un pieteikt nepieciešamo konteineru tukšošanas grafiku. ZAAO nodrošina iespēju konteineru tukšošanas grafikā izdarīt izmaiņas, ja tomēr rodas vairāk vai mazāk atkritumi kā iepriekš plānots.

Otrkārt, jāatceras, ka sadzīves atkritumu konteineru ātru piepildīšanos var novērst, izmantojot šķirošanas iespējas. Mazsalacas novadā ir nodrošināta plaša otrreizējai pārstrādei derīgu materiālu bezmaksas nodošanas infrastruktūra – EKO laukums (pieņem pudeļu un burku stiklu, logu stiklu, papīru, polietilēnu, metālu, sadzīves elektrotehniku, krāsu bundžas, luminiscentās lampas, baterijas, akumulatorus, riepas, eļļas filtrus, koka paletes) un EKO punkti (papīra, PET pudeļu, sadzīves ķīmijas un kosmētikas iepakojuma, metāla, kā arī pudeļu un burku stikla nodošanai). Adreses var noskaidrot www.zaa.lv vai zvanot t. 64281250.

Lielgabarīta akcijas laikā daudzi iedzīvotāji uz EKO lielgabarīta konteineriem veda nolietotu sadzīves elektrotehniku, tomēr vēlamies atgādināt, ka nav vajadzības gaidīt speciālu akciju, jo ir iespēja pieteikt bezmaksas elektrotehnikas savākšanu no majsaimniecībām, darba dienās zvanot ZAAO pa tālr. 26132288 vai nogādāt to bezmaksas pieņemšanai EKO laukumā Pērnavas ielā 16, Mazsalacā.

Ja tiek veikts remonts vai plānota, piemēram, pagraba, šķūnīša tīrīšana, iesakām konsultēties ZAAO nestandarta atkritumu savākšanas nodaļā (tālr. 29225862). Jums ieteiks piemērotāko risinājumu šo atkritumu savākšanai – piedāvājot liela izmēra konteinerus vai maisus būvgružu un citu nestandarta atkritumu nodošanai.

Zane Leimane

SIA ZAAO sabiedrisko attiecību speciāliste

METAĪ LEPPIKAI - 100

15. MAIJĀ NOVADNIECEI METAĪ LEPPIKAI APRITĒJA ĻOTI APAĻA JUBILEJA - METAS KUNDZE ŠAJĀ SAULĒ NODZĪVOJUSĪ APAĻUS 100 GADUS.

Viņu sveikt bija ieradušies Mazsalacas slimnīcas personāls un direktors, sociālais dienests, novada pašvaldības pārstāvji, Ramatas pagasta pārvalde, organizācija "Caritas", radinieki un paziņas.

Mazsalacas slimnīcas personāls pastāstīja, ka Meta Mazsalacas slimnīcas aprūpes nodaļā mitinās kopš 2008. gada. Līdz tam sirmā kundze dzīvoja Ramatā "Darviņās", bet, slimības skarta, vispirms nonāca Valmieras slimnīcā, no kuras pārceļoja uz Mazsalacu. Mazsalacā Meta krietni atlaba - atkal atsāka staigāt. Nu viņa cītīgi ik dienas pati ar savām kājām nokļūst slimnīcas 1. stāvā, lai pastaigātu ārā un paelpotu svaigu gaisu - tas ir viņas ikdienas rituāls, arī slikti laika apstākļi viņai netraucē - tad, vienīgi viņa paliek slimnīcas durvīs.

Personāls Metu raksturo kā vienmēr ar visu apmierinātu cilvēku - nekad no viņas neesot nākušas kādas sūdzības vai neapmierinātība. Arī ikdienas pusdienu šķīvis tiek iztukšots bez ierunām, un, kas interesanti - simtgadniece nelieto gandrīz nemaz ūdeni, bet tikai kvasu - varbūt tas ir ilgas dzīves noslēpums? Uzzinot šo faktu, arī SIA "ILGEZEEM" jubilārei dāvināja iepakojumu ar Ilguciema kvasu un iepakojumu ar Veselības dzērienu.

Dzīve bijusi laba

Pati jubilāre stāsta, ka dzimusi Igaunijā, Krievijas pierobežā. Ģimenē viņi bija seši bērni - trīs māsas un trīs brāļi. Pirmās sešas klases Meta gāja skolā, bet tad vajadzēja sākt strādāt - vienā ģimenē, otrā, trešā. Tā, ceļojot no vienas mājas uz otru un strādājot par istabmeitu, Meta atceļojusi līdz pat Latvijai un Ramatai. Meta atceras, ka Ramatā labprāt gājusi uz ballēm - vai, kā tur dejots! Tā, ka pēc tam knapi mājās bijis spēka atnākt.

Ramatā satikts arī Kārlis - Metas vīrs. Kārlis ikdienā strādāja mežā, Meta rosījās pa māju - viņiem bija divas slaucamas govīs, kādas aitiņas, cūkas un vistas - Metai vienmēr patikuši dzīvnieki. Un vēl Meta labprāt adījusi - sev, vīram, arī citiem. Abiem ar Kārli patika ceļot - ar motociklu reizi pa reizei "aizšāvuši" uz Igauniju - kur iepaticies, tur palikuši. Meta priecājas, ka kara briesmas pārļautas visai mierīgi, tāpat izsūtījums gājis secen, lai gan savi grūtumi - kā jau kara laikā - protams, bijuši.

Jautāta par dzimto valodu, Meta saka, ka tā nav aizmirsusies - kad lielajā jubilejā viņu sveikt ieradās draugi no Igaunijas, Meta bez problēmām spēja ar viņiem sazināties igauņu valodā.

Simtgadniece stāsta, ka, lai arī visu mūžu bijis smagi jāstrādā, dzīve viņai bijusi laba. Arī tagad viņai nekas nesāpot un veselība turoties - vienīgi kājas negrib vairs tik labi klausīt.

Metai ir brīnumjauks smaids un burbuļojoši smieklī, kurus viņa ik pa brīdim liek lietā. Un dūšas viņai arī netrūkst - kad jubilejas reizē viņai vēlēja dzīvot līdz simt divdesmit, viņa atmeta ar roku: "Es dzīvošu otru 100 gadus"!

Ilze Mitāne

MUZEJU NAKTS MAZSALACAS NOVADĀ

16. MAIJA NAKTĪ MAZSALACAS NOVADS PALIKA NOMODĀ, LAI KRĀSAINI UN VĒRIENĪGI ATZĪMĒTU MUZEJU NAKTI.

Šajā naktī rosība notika vairākās vietās novadā - Mazsalacas novada muzeja abas ēkas bija atvērtas ikvienam interesentam, un, kā pastāstīja muzeja direktore Vija Rozenberga, muzeja apmeklētāji plūduši nepārtraukti līdz pat pusnaktij. Nākuši gan vietējie, lai vēl reizi apskatītu muzeju tā pašreizējā atrašanās vietā Rīgas ielā 1 jeb Baltajā krogā, gan pilsētas viesi, kas muzeju naktī ceļo no vietas uz vietu.

Šovasar Mazsalacas novada muzejam gaidāmi pamatīgi Jūrģi - pārceļšanās uz Valtenberģu muižu, kur Valtera Hirtes koka figūriņas, kuplā rotaļu Pelīšu ģimene ar vairāk kā 1300 peļu ģimenes locekļiem, Dzimtkoku un Medību trofeju ekspozīcijas beidzot būs zem viena jumta.

MĀKSLAS UN MŪZIKAS PAVASARIS
Pa to laiku Mazsalacasnovada Kultūras centrā ikvienam interesentam parādīt sava mācību gada augļus aicināja Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi. Jau par gaidītu tradīciju kļuvusi mākslas skolas tērpu skate ar nosaukumu "Pasaciņā", šogad par pamatu ņemot latviešu tautai tik tuvos dabas un pasaku tēlus. Īsti jauku pārsteigumu sagādāja Mākslas skolas pēdējā kursa audzēkņi Kate Anna Lauzne, Jānis Aivis Ceriņš un Marks Vāle, spoži attēlojot latviešu tautas pasaku "Lētticīgie ceļabiedri", kamēr pārējie Mākslas skolas audzēkņi ar saviem rūpīgi veidotajiem

koku, puķu, taureņu, putnu un dažādu fantastisku kukaiņu tēliem veidoja pasaciņas fonu - mežu. Jāpiebilst, ka pēdējā kursa audzēkņu uzveduma tērpi un grims bija viņu diplomdarbs, par ko jaunieši saņēma vērtējumu.

Pasākuma otrajā daļā uzstājās mūzikas skolas audzēkņi, spēlējot skaņdarbus, ko apguvuši savā specialitātē. Mūzikas skolā iespējams apgūt klavieru, pūšamo instrumentu (trompetes, alta, eifonija, saksofona, klarinetes un blokflautas) spēli, un, sākot ar jauno mācību gadu, būs iespēja apgūt arī kokles spēli.

Kā pasākuma viesi bija uzaicināta deju grupa "Nezāles" no Matīšiem, kas lieliski papildināja pasākuma pasakaino noskaņu ar dejām no dažādām multfilmām.

ROMANTISKĀ MUIŽAS NAKTS SĒĻOS

Saulei rietot, Muzeju nakts turpinājās Sēļu muižā. Tur iedegās krāsainas ugunis, piešķirot Muzeju naktij romantisku nokrāsu. Vakara gaitā notika novadnieku Birutas un Jāņa Roberta Jansonu personalizstādes "NO... LĪDZ ŠIM" atklāšana. Ar šo izstādi mākslinieki, kuri pēdējo divdesmit gadu laikā kļuvuši par Mazsalacas atpazīstamības zīmi un novada lepnumu, atvadās no Mazsalacas. Izstādes atklāšanā Biruta Jansone kavējās atmiņās par dzīves ceļu, kas viņus atvedis līdz Mazsalacai, un atzīmēja, ka nu beidzot ilgā "ceļošana" ir galā, māksliniekiem atgriežoties mājās - Rīgā. Izstāde Sēļu muižā būs apskatāma līdz jūlija beigām.

Romantiski vēsturisku noti nakts pasākumam piešķīra LU senās mūzikas ansamblis "Canto", galma dāmas deju kolektīvs "Sēļu draiskules" un deju kolektīvs "Piebaldzēni", kas ar saviem tērpiem un iznesību, dejojot grāfa Šeremetjeva dejas, skatītājus iztēlē aizveda iepriekšējos gadsimtos.

Izejot naksnīgajā muižas parkā, skatam pavērās starojoša Sēļu muiža, kuru starmeši rimti krāsoja dažnedažādos krāsu rakstos, drīz zilu, drīz zaļu, drīz sarkanu. Arī muižas klēts

bija atvērta apmeklētājiem, - tur aiz svecēm rotāta galda, goda vieta bija ierādīta Rainim un Aspazijai. Skanēja tautā iemīļotas dziesmas ar minēto dzejnieku tekstiem, un uz sienas projecējās foto no Raiņa un Aspazijas dzīves.

Arī muižas klēts varenās kolonnas bija ieguvušas krāsu un starojošu ar neparastu cienību uz Muzeju nakts tumšo debesu fona.

Ilze Mitāne

TLMS "MAZSALACA" SPILVENI LĪGATNĒ

Spilveni - mazi un mīli, lieli un grezni, mīksti un pūkaini - kopā vairāk kā 400, bija redzami vienuviet Līgatnes Kultūras centrā.

Jau otro gadu piedalāmies Līgatnes Amatu centra un Līgatnes kultūras centra rīkotajā izstādē, kurā ar saviem spilveniem piedalījās gan studijas, pulciņi un individuālie dalībnieki no Vidzemes, Zemgales un Kurzemes.

No studijas "Mazsalaca" piedalījās 13 autori ar 28 spilveniem dažādās tehnikās - austi, adīti, tamborēti, izšūti un marmorizēti. Izstādē apbrīnu izpelnījās Dagnijas Kalniņas vecmāmiņas darinātais spilvens diegu pinuma tehnikā.

Izstādes laiks ievziedos ir pateicīgs Līgatne dabas taku iepazīšanai. Šoreiz iepazīnām vēsturiskās ēkas un pakalnu takas ar iedzīvotāju veidotajiem pagrabiem klintīs.

TLMS "Mazsalaca" dalībniecēm īpašu interesi raisīja Līgatnes Amatu centra telpas un darbība. Centrs iekārtots vēsturiskā mājā ar plašām telpām katram nodarbbas veidam - aušanai, rokdarbiem, kokapstrādei, šūšanai. Par šādu Amatu centru mūsu studija var tikai sapņot - ja stelles nevar pārbīdīt un tām jāatrodas vienā telpā, tad adītājas bieži pārvietojas pa kultūras centra telpām. Redzot rosību pilsētā un kultūras centra pārbūves, cerīgi raugāties uz atsevišķu telpu rokdarbniecēm.

Rita Ertmane

TLMS "Mazsalaca" vadītāja

SKOLAS OLIMPIETIS 2015

Lai stimulētu un atbalstītu skolēnu vēlmi piedalīties mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātniski pētniecisko darbu konferencēs, Mazsalacas vidusskolā katru mācību gadu norisinās konkurss „Skolas olimpietis”.

Visa mācību gada laikā skolēni krāj punktus gan par piedalīšanos dažāda līmeņa olimpiādēs - skolas, Valmieras pilsētas un novadu, Vidzemes reģiona un valsts atklātajās olimpiādēs, gan, protams, par iegūtajām godalgotajām vietām.

Paldies 2014./2015. mācību gada konkursa laureātiem, viņu vecākiem un skolotājiem teicām svinīgajā pasākumā š.g. 14. maijā.

4. klase

Andris Ludriksons Par augstāko sasniegumu 1.-4. klasēs – atzinība Valmieras pilsētas un novadu 4. klašu matemātikas olimpiādē

5. klase

Madara Āboltiņa 27 p. I vieta
Mārcis Miķelis Bērziņš 20 p. II vieta

6. klase

Renāte Kārkliņa (6. klase) 80 p. I vieta
Ance Cirša (6. klase) 60 p. II vieta

7. klase

Marks Vāle 25 p. I vieta
Jānis Aivis Ceriņš 19 p. II vieta
Linda Anča 16 p. III vieta

8. klase

Dace Lenša 48 p. I vieta
Kārlis Krišjānis Rusmanis 31 p. II vieta
Gustavs Kalnāre 28 p. III vieta

9. klase

Paulis Ernests Lauznis 75 p. I vieta
Silvestrs Fēlikss Ķībers 62 p. II vieta
Mārtiņš Bondars 46 p. III vieta

10.-12. klase

Reinis Plūmanis 60 p. I vieta
Krista Andersone 48 p. II vieta
Sabīne Riekstiņa 27 p. III vieta

*Iveta Jātniece,
direktore vietniece izglītības jomā*

TREŠIE RAŽĪGĀKIE PORTĀLĀ UZDEVUMI.LV

Priecīga ziņa maija pirmajā pusē sasniedza Mazsalacas vidusskolu - mūsu skola ierindojusies 3. vietā valstī aktīvāko skolu vidū, kuras izmanto portālu uzdevumi.lv

Pirmajā un otrajā vietā ir Gulbenes valsts ģimnāzija (148 433 punkti) un Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. vidusskola (113 379 punkti), bet trešo vietu ar 98 299 punktiem ieņem Mazsalacas vidusskola.

Portāla uzdevumi.com pārstāvis atzina, ka tas ir vērtīgs sasniegums, īpaši tāpēc, ka pirmo divu vietu ieguvējas ir skolas ar lielu skolēnu skaitu. Mazsalacas vidusskolā tika apsveikti arī aktīvākie skolēni, kuri atrisinājuši visvairāk

uzdevumu, un skolotāji, kuri izveidojuši visvairāk pārbaudes darbu.

Aktīvākie skolēni portālā uzdevumi.lv:

1. vietā Jānis Alvis Skirmants (10.a klase) - atrisināti 6298 uzdevumi

2. vietā Dainis Kondratjevs (6.a klase) - atrisināts 3991 uzdevums

3. vietā Nils Jēgers (6.a klase) - atrisināti 3888 uzdevumi

Aktīvākie skolotāji portālā uzdevumi.lv:

1. vietā Nadežda Leitāne - izveidoti 42 pārbaudes darbi

2. vietā Guntars Bērziņš - izveidoti 27 pārbaudes darbi

3. vietā Vita Rusmane - izveidots 21 pārbaudes darbs

Ilze Mitāne

MAZSALACAS BĒRNUDĀRZĀ

Maija mēnesis bērnu dārzā vienmēr bijis mīļuma mēnesis, jo maijā bērnu dārzā svinam Mātes dienu. Arī pirmsskolas iestādes audzēkņi no „Ežuku”, „Mārītes” un „Sprīdīšu” grupām dāvāja saujiņu prieka un teica paldies saviem mīļākajiem cilvēkiem pasaulē – māmiņām, tētiem un vecvecākiem.

18. maijā, kad visā valstī bija atvērto durvju dienas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (VUGD), arī mūsu audzēkņi devās uz VUGD Mazsalacas posteni. Redzējām un iepazīnām smago ugunsdzēsēju darbu, mums tika parādīti dažādi instrumenti, ko dažkārt glābējiem nākas pielietot, lai glābtu cilvēkus no nelaimes. Neviltots prieks parādījās bērnu sejās, kad atļāva iesēsties ugunsdzēsēju mašīnā, tika ieslēgtas signālugunis un palaista ūdens strūkļa!

Topošie skolēni 20. maijā bija ekskursijā

uz Mazsalacas vidusskolu un tikās ar savu nākošo klases audzinātāju Ilutu Praulu. Tagad 1. septembrī klasē viņus jau gaidīs no savām plaukstiņām pašu izveidota saulīte.

Skolēni un vecākās grupas bērni pabijuši arī ekskursijās Mazsalacas mūzikas un mākslas skolā, gan mākslas, gan mūzikas nodaļās. Tagad viņi ir lielas izvēles priekšā - kuru no šīm skolām izvēlēties?

Šī gada bērnu dārzā izlaidums „Kad abeļziedos saule smejas un dārzos tulpju krāsas auž...” notiks 29. maijā. Šogad uz skolu dosies 14 Mazsalacas pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņi.

Bet vēl priekšā skaistā un saulainā vasara, laiks bērniņas draiskajām rotaļām un spēlēm!

Baiba Bīviņa,

Mazsalacas PII metodiķe un mūzikas skolotāja

Valērija Kauliņa un Samanta Ieviņa no „Ežiņu grupiņas” Mātes dienā sniedz priekšnesumus vecākiem

KOKLEI BŪS SKANĒT MAZSALACĀ

KLUSA KĀ SIRDSBALSS, SKAĻA KĀ PUTNA DZIESMA, DZIDRA KĀ EZERS, DZIĻA UN IEKŠP-VĒRSTA, TOMĒR REIZĒM ARĪ DEJISKI PRIECĪGA, LATVISKI SPĒCĪGA – TĀDA IR KOKLES SKAŅA. NU TĀ PAMAZĀM IEKARO ARĪ MAZSALACAS NOVADA IEDZĪVOTĀJU SIRDIS.

Samērā neilgi - gadus divus - Mazsalacā dzīvo Ieva un Mārtiņš Veides, kuri mazpilsētu izvēlējas kā veselīgākas un tīrākas dzīves alternatīvu pēc Rīgas burzmas. Ieva ir profesionāla koklētāja, ieguvusi maģistra grādu kokles spēlē, apceļojusi lielāko daļu Eiropas, kā arī Sibīriju, koklējot, piedaloties koncertos, konkursos un festivālos. Dzīvojot Mazsalacā, Veides ģimenē ieradusies meitiņa Helēna, un nu jaunā ģimene ar pārliecību var teikt, ka Mazsalacā jūtas kā mājās.

Tā kā kokle kā specialitāte tiek mācīta mūzikas skolās, mūzikas vidusskolās un Mūzikas Akadēmijā, tad jau ar jauno mācību gadu 2015. gada septembrī Mazsalacas mūzikas skolā tiks atvērta kokles spēles klase. Kā stāsta Ieva - kokle savā attīstībā un muzikālajās iespējās pēdējo gadu laikā neiedomājami progresējusi, tomēr ļaužu vidū joprojām saglabājušās asociācijas par samērā vienveidīgu kokles skanējumu un izmantošanas iespējām.

Ieva Veide:

- Kokle ir viena no Latvijas identitātes zīmēm - unikāls, tieši latviešiem raksturīgs instruments, par kura precīzu izcelsmes laiku muzikologi un vēsturnieki vēl strīdas, taču tiek uzskatīts, ka kokli jau pazina un spēlēja vismaz tūkstoš gadu sirmā senatnē. Pirmās rakstiskās liecības, kas atrodamas, gan ir no 13. gs., bet

senākā kokle, kas saglabājusies līdz mūsdienām, ir datēta ar 1710. gadu. Līdzīgi instrumenti ir sastopami visā Baltijas jūras reģionā, tomēr katrā reģionā bija savas raksturīgās iezīmes, kuras kļuva īpaši atšķirīgas 20. gs. attīstoties lielajam koncertinstrumentam. Šī iemesla dēļ kokle, tieši tāda, kāda tā ir mums, latviešiem, nav nekur citur pasaulē.

Ir būtiski saprast, ka mūsdienās paralēli eksistē divi kokļu veidi: etnogrāfiskā kokle, kura ir visai līdzīga tam instrumentam, ko spēlēja arī pirms daudziem gadsimtiem (protams ir nedaudz audzis stīgu skaits no senākajā 5 stīgām uz apmēram 12 mūsdienās), un lielā koncertkokle, jeb akadēmiskā kokle. Īstas vienprātības terminoloģijā šeit nav – abi instrumenti tiek saukti par koklēm, taču atšķirība ir milzīga.

ETNOGRĀFISKĀ KOKLE

- Etnogrāfiskā kokle ir klēpī turams, ne visai liela izmēra instruments (šeit izšķir Latgales kokles, kas ir nedaudz lielākas, un Kurzemes kokles), kuru visbiežāk spēlē improvizatoriski – tātad, bez noteikta nošu materiāla, bet lietojot savu fantāziju un muzikāli “izcakinot” kādu tautasdziesmu, vai paša radītas melodijas pēc savas gaumes. Interesanti, ka etnogrāfiskās kokles apguve saistās vairāk ar meistara – mācekļa attiecībām, nevis ar profesionālu izglītību mūzikas skolās un augstskolā. Priecē tas, ka etnogrāfiskā kokle nav zaudējusi savu aktualitāti arī mūsdienās, tā ir ieguvusi popularitāti pateicoties prasmiņiem spēlmaņiem kā Laima Jansone, Biruta Ozoliņa, Valdis Muktupāvels vai Latvīte Cirša. Protams ir vēl daudzi kok-

lētāji, bet šie ir kā celmlauži kokles mūsdienīgā skanējuma attīstībā: B. Ozoliņa – eksperimentējot ar kokles skaņu džeza mūzikā un sadarbībā ar dīdžeju, V. Muktupāvels, ne tikai pats spēlējot kokli, bet sacerot kokļu mūziku neparastiem sastāviem, piemēram kokļu ansamblim un reperim, L. Jansone apburot ar savu oriģinālo spēles veidu, radošumu un neskaitāmiem liela mēroga projektiem (piemēram, spēlējot savu skaņdarbu etno koklei ar orķestri), L. Cirša koncertējot ar grupu “Vētras saites”, viņa bija arī viena no pirmajām, kuras rīcībā bija meistara J. Rozenberga elektroakustiskā kokle.

KONCERTKOKLE

- Arī lielās kokles spēlētāji ar pilnu krūti elpo mūsdienu mūzikas pasaules gaisu un nepaliek vien pie vienmuļu tautasdziesmu apdaru trinkšķināšanas. Daudzi koklētāji atzīst, ka, teju vai pēc katra koncerta cilvēki nāk klāt un saka: “Mēs nezinājām, ka uz kokles kaut ko tādu var nospēlēt!” Ai, cik nomācoši dziļi ir iesēdusies kādi stereotipi par kokles skanējumu un spēles stilu, kas bija raksturīgs vairāk padomju gados, vai atmodas laika sākumā! Meitenes tautastērpos, ar mākslīgām bizēm, vienveidīgi, kā izšujot cilājot rokas, bez īpašas attieksmes, un nedomājot par muzikālo kvalitāti atskaņo kādu tautisku melodiņu. Vai tā jūs iztēlojaties kokļu mūziku? Ja jā, tad arī jūs esat iekritis stereotipu valgos, jo ar prieku varu teikt – tā ir pagātne! Protams, vēl pa kādam tamlīdzīgam ansamblītim atradīsiet un arī tautas mūziku jau mēs, koklētāji, reizēm vēl uzspēlējam - par to nesaku neko sliktu, taču mainījusies ir kvalitāte - gan koklētāju, gan instrumentu. Tāpat arī stils, skanējums, interpretācija, izpildījums, mērķi, konteksts un vēl daudz kas.

KOKLE IR STILĪGS INSTRUMENTS!

- Kāda tad ir mūsdienu kokle? Pirmkārt, jāatzīmē kokles tehniskās iespējas. 20. gadsimta vidū sāka attīstīties lielā kokle, kura sāka savu evolūcijas gaitu, par pamatu ņemot Kurzemes etnogrāfisko kokli. Izmaiņas bija milzīgas – pieauga stīgu skaits (lai varētu izspēlēt plašāka diapazona repertuāru) līdz pat 33 vai 34 stīgām mūsdienās. Tika ieviesti pustoņu pārslēdzēji, ar kuriem iegūt

diēzus un bemolus, daudzveidīgākam un nokrāsām bagātākam skanējumam. Instrumentam kļūstot lielākam, vairs nevarēja to vienkārši turēt klēpī, tāpēc tika ieviestas trīs pieskrūvējamas kājas. Koncertkokle no sava tapšanas brīža ir nemitīgi attīstījusies, jaunākais tehniskais uzlabojums ir iebūvējamais skaņas noņēmējs (elektroakustiskā kokle), kas ne tikai padara vieglāku apskaņošanu, bet arī paver jaunas iespējas kokles spēlei elektroniskajā mūzikā un skaņas apstrādāšanai ar datoru. Elektroniskās mūzikas piemēri kokļu mūzikā jau ir. 2011. gadā festivālā “Skaņu mežs” es atskaņoju divus opusus koklei un elektronikai, kuru autores ir jaunās komponistes N. Munda un L. Gustovska.

Koncertkokles lielais stīgu skaits, pustoņu pārslēdzēji, elektriskās un elektroakustiskās kokles ļauj koklei pilnvērtīgi iekļauties mūsdienu mūzikā. Daudz tiek spēlēts no repertuāra, kas rakstīts arfai. Kokle tikusi saukta arī par “guļošo arfu”, un vēl arī par enģeļu instrumentu (tā parasti izsauca sajūsminātie ārzemnieki, pirmo reizi mūžā dzirdot kokles skaņas). Koklētāji labprāt spēlē gan klasisko mūziku, gan romantisko, gan izteikti modernu (daudzi mūsdienu komponisti savā fantāzijas lidojumā iekļauj kokli), interesantas ir arī popmūzikas, vai rok mūzikas koverversijas uz kokles. Piemēram, ansambļa “Austriņa” izpildītais “Nothing else matters” no grupas Metallica repertuāra.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, kā gan lai Mazsalaca iztiek bez koklēm, koklētājiem un kokļu mūzikas? Kā skolotāja esmu strādājusi jau gandrīz desmit gadus, pašlaik pasniedzot kokli Alojās Mūzikas un mākslas skolā, tāpēc no sirds aicinu ikvienu interesentu uz kokles spēles klasi Mazsalacas mūzikas un mākslas skolā jau šoruden! Gribas piebilst, ka īpaši tiek aicināti arī zēni, jo senāk galvenokārt koklētāji bijuši tieši vīrieši. Kad kokle kļuva lielāka un sarežģītāka, tad gan tai uzticīgas palika gandrīz tikai meitenes, bet mūsdienās, lūzot visiem citiem stereotipiem, arī puisi - koklētāju skaits palielinās. Mācīsimies, muzicēsim, eksperimentēsim, improvizēsim, baudīsim kokļu skaņu brīnumaino skaistumu! Nenokavējiet iestājek-sāmenus, kas būs 4. jūnijā!

Ilze Mitāne

PATEICĪBA

Alojas novada dienu organizatoru vārdā izsaku pateicību Mazsalacas novada uzņēmējiem un tūrisma informācijas centra vadītājam Rimantam Lūsim par piedalīšanos Alojas novada dienās 27. un 28. martā!

Paldies, Jums, par rasto iespēju viesoties Alojas novada dienās un piedalīšanos valsts un pašvaldības pārstāvju diskusijā, kuras laikā radām kopīgu skatījumu uz Ziemeļvidzemes reģiona turpmāko attīstību.

Vēlot veiksmi Jūsu turpmākajā darbībā, ceram uz pozitīvu sadarbību arī nākotnē! Alojas novada domes priekšsēdētājs *Valdis Bārda*

RAMATAS BIBLIOTĒKAS DARBLAIKI VASARĀ

No 1. jūnija līdz 31. augustam Ramatas pagasta bibliotēkai vasaras darba laiki:

Bibliotēka atvērta darba dienās no 9.00-16.00, sestdien, svētdien - slēgts.

Bibliotēkāres atvaļinājuma laikā no 15. jūnija līdz 14. jūlijam bibliotēkas darba laiki: pirmdiena - slēgts, otrdiena, trešdiena, ceturtdiena - 10.00-15.00, piektdiena 9.00-16.00, sestdiena, svētdiena - slēgts.

BIBLIOTĒKA ATBRAUKS PIE TEVIS MĀJĀS

Skaņkalnes pagasta bibliotēka piedāvā iespēju saņemt bibliotēkās pakalpojumus mājās. Ja dzīvo Skaņkalnes pagastā, un vēlies lasīt grāmatas un žurnālus, bet dažādu apstākļu dēļ nespēj apmeklēt bibliotēku, zvani un piesaki bibliotēkās pakalpojumus pa tālruni 264251739 no plkst. 14:00 līdz 19:00 darba dienās, vai rakstīt uz e-pastu skankalnesbibl@inbox.lv

UZŅEMŠANA MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLĀ

Uzņemšana Mūzikas un mākslas skolā notiks 4. jūnijā plkst. 17.00 - 19.00

Programmā "Mūzika" (Pasta 3a) šādās specialitātēs:

- klavieru spēle
- pūšamo instrumentu - trompetes, alta, eifonija, saksafona, klarnetes un blokflautas spēle
- kokles spēle

Programmā "Māksla" (Parka 31)

- Vizuāli plastiskā māksla

Informācija pa tel. 29205604, 26596103

SLUDINĀJUMI

Pārdod skaldītu lapu koku malku. Cena ar piegādi EUR 24/sterā. tel. 29191122.

Izbaukuma tirdzniecība "Kēriens" 19. jūnijā (piektdienā) no pl. 9.00 Mazsalacas mūzikas skolas telpās tirgos lietotus pieaugušo apģērbus par 1.00 eiro/gab un bērnu apģērbus par 0.50 eiro/gab. Piedāvājumā būs arī aizkari, gultas veļa, pledi, dzijas un apavi.

"Mazsalacas novada ziņās" iespējams ievietot privātos sludinājumus.

Cena par rakstu zīmi €0.008 ar PVN. Reklāmas ievietošana - €0.082 ar PVN.

Par sludinājuma ievietošanu interesēties pa tel. 22144936 vai Mazsalacas novada domē.

SVEICAM MAIJA JUBILĀRUS!

VASILIJU SIĻINU - 80
EMĪLIJU DŪRĒNU - 80
KĀRLI ROZENBERGU - 85
MARIJU BEĶERI - 90
ELVĪRU ĶIMENI - 95
METU LEPIKŪ - 100

PASĀKUMU KALENDĀRS

30. MAIJS 19⁰⁰

Ramatas pagasta estrādē amatierteātra "Ramata" pirmizrāde O. Zālītis "Dzīvē daudz ir ceļu...", režisore G. Maskaviča. Ieeja pieaugušajiem €2,- skolēniem €1,-. Pēc izrādes 22⁰⁰ zaļumballe kopā ar radošo apvienību "MERC", ieeja ballē €3,-.

31. MAIJS 13⁰⁰

Jauno solistu un duetu konkursa "Salacas balsis 2015" fināls - koncerts. Biļetes cena €1,-.

Vecuma grupa 3-6 gadi: Keita Pusvāciete, Demija Šakurova, Melānija Kauliņa, Keitija Štefenberga, Raivo Grāvelsiņš, Gabriela Grase, Annija Riekstiņa.

Vecuma grupa 7-10 gadi: Elizabete Baldiņa, Tina Sloģe, Laura Lukstraupa, Vendija Knopkina, Kristīne Priedkalne, Etīna Emilija Saulīte, Kristīne Megija Žvagiņa, Kristofers Dāvids Kalvis, Anna Baiba Bīdiņa, Ioanns Fjodorovs, Agnija Šatrovska, Liene Annija Ungure, Jānis Gabranovs, Mārtiņš Neija, Aleksandra Kauliņa, Paula Pūpola.

Vecuma grupa 11-14 gadi: Kristers Babris, Anna Šakena, Undīne Janele, Samanta Zvejniece, Sandis Krūmiņš, Ričards Jēgers, Katrīne Zariņa.

Vecuma grupa 15-25 gadi: Paula Dundere, Viktorija Agnese Vancāne, Toms Kalderauskis, Lāsma Kokenberga.

Dueti: Kristīne Megija Žvagiņa un Kristofers Dāvids Kalvis, Tina Sloģe un Elizabete Baldiņa, Paula un Arturs Pūpoli, Paula Dundere un Ričards Jēgers.

31. MAIJS 12⁰⁰-16⁰⁰

Mācību gads noslēdzies, baudīsim vasaru! Sveiciens starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā! Mazsalacas Tirgus laukumā dāvana skolēniem - piepūšamā atrakcija „Kūģis”.

14. JŪNIJS 11⁰⁰

Pērnavas ielā, vecajā tirgus laukumā amatieru treniņsacensības jāšanas sportā.

18. JŪNIJS 14⁰⁰

Mazsalacas novada muzejā Rīgas ielā 1 tikšanās ar foto izstādes "Dievs.Daba. Darbs" autoriem Spodru un Voldi Purviņiem. Interesenti mīļi gaidīti.

19. JŪNIJS

Skaņkalna dabas parkā riteņbraukšanas sacensības "Mazsalacas aplis”.

20. JŪNIJS 12⁰⁰

Mazsalacas Kultūrās centrā Vidzemes dziesmu diena - Latvijas lauku koku konkurss

21. JŪNIJS

Vidzemes MTB kausa Pirmsjāņu velobrauciens Ramatā. Reģistrēšanās bērnu braucienam no 9.30-11.00, tautas un sporta braucienam 9.30-12.00. Bērnu brauciens bez maksas, reģistrēšanās un trases informācija www.sportss.lv. Telefons uzziņām 27760681.

21. JŪNIJS 20⁰⁰

Ramatas pagasta estrādē Jāņu ielīgošana kopā ar amatierteātri "Ramata" - vadītāja G. Maskaviča, Mazsalacas novada Kultūras centra jauniešu deju kopa "Magone" - vadītāja A. Vidovska un vidējās paaudzes deju kopa "Skaņaiskalns" - vadītājs J. Trezuns. Cienāsim ar sieru un alu. Lustēsīsimies zaļumballē kopā ar grupu "Uzmini Nu!". Ieeja ballē €3,-.

22. JŪNIJS 20⁰⁰

Jāņu ielīgošana - Saieta laukuma atklāšana. Piedalās deju kopas "Sānsolis" no Alojas, "Skaņaiskalns", "Oga", "Magone", "Spāre", "Kamolītis”.

22. JŪNIJS 22⁰⁰

Zāļu vakars - Jāņi Sēļu muižā. Ielīgosim Jāņu dienu Saulgriežu ballē kopā ar grupu „Tauriņdeja”. Ugunskuri, līgo dziesmas, danči, siers un alus līgotājiem. Gaidām lielus un mazus! Ieeja bez maksas.

23. JŪNIJS 23³⁰-04³⁰

Lībiešu pilskalna estrādē Līgo nakts balle ar grupu "Bitīt matos". Ieeja €2,-, Līgām, Jāņiem ieeja bez maksas - uzrādot personu apliecināšanu dokumentu. Darbosies bufete.

IZSTĀDES

No 1. jūnija līdz 18 jūlijam Mazsalacas pilsētas bibliotēkā apskatāma Ata Bambāna gleznu izstāde.

Mazsalacas Kultūras centrā Mazsalacas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde "Neparastā pasaule”

Fotostudijas "FOKUSS" foto izstāde "AINAVA" TIC telpās.

Sēļu muižas trijās zālēs apskatāma plaša Jāņa un Birutas Jansonu gleznu izstāde "NO...LĪDZ ŠIM”. Izstāde apskatāma arī ārpus Sēļu bibliotēkas darba laika. Tel. uzziņām 26321158.

SVEICAM SVĒTKOS!

SVEICAM DAINU AKMEŅKALNI APAĻAJĀ MŪŽA JUBILEJĀ UN 20 GADU DARBA JUBILEJĀ, STRĀDĀJOT MAZSALACAS NOVADA KULTŪRAS CENTRĀ!
MAZSALACAS NOVADA KULTŪRAS CENTRA DARBINIEKI UN PAŠVALDĪBA

SVEICAM JAUNDZIMUŠO NOVADNIEKU!

EDVARDU KRISTU BALTIŅU

MAZSALACAS NOVADA ZIŅAS

Izdots 2015. gada 28. maijā
Mazsalacas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī.
Bezmaksas. Tirāža – 2000 eksemplāru.
Izdevējs: Mazsalacas novada pašvaldība.
Pērnavas iela 4, Mazsalaca, LV-4215
www.mazsalaca.lv

Facebook: Mazsalacas novads

Twitter: @Mazsalaca_LV

Flickr: mazsalacasnovads

Izdevumu sagatavo Ilze Mitāne

ilze.mitane@mazsalacasnovads.lv tel. 22144936

Iespējamais tipogrāfijā "Latgales druka" Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Par faktu un skaitļņu pareizību atbild rakstu autori, pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta.